

MEZINÁRODNÍ CHARTA PRO ZÁCHRANU HISTORICKÝCH MĚST

ICOMOS, WASHINGTON 1987

ÚVOD A DEFINICE

Všechna města na světě jako výsledek více či méně spontánního vývoje, nebo uváženého projektu jsou materiálním výrazem rozmanitosti společnosti v minulosti a jsou tudíž všechna historická.

Tato charta se týká velkých nebo malých měst, historických center nebo čtvrtí a jejich prostředí přírodního nebo zastavěného, které - kromě své kvality historického dokumentu - vyjadřují hodnoty vlastní městským tradičním civilizacím. Tyto civilizace jsou ohroženy degradací, destrukcí nebo přímo destrukcí pod vlivem způsobu urbanizace zrozeném v průmyslové éře, která postihuje dnes všeobecně všechny společnosti.

Vzhledem k této situaci, často dramatické, jež vyvolává nenahraditelné ztráty kulturního, společenského a dokonce ekonomického charakteru, Mezinárodní rada pro památky a sídla (ICOMOS) považovala za nutné sepsat „Mezinárodní chartu pro záchranu historických měst.“ Doplnující „Mezinárodní chartu o konzervování a restaurování památek a sídel“ (Benátky, 1964), tento nový text definuje principy, cíle, metody a nástroje činnosti pro uchování kvality historických měst, podpoření harmonie individuálního a společenského života a stále udržování souboru kulturních statků, byť skromných, které vytvářejí paměť lidstva.

Jak v textu Doporučení UNESCO „týkající se ochrany tradičních nebo historických souborů a jejich úkoly v současném životě“ (Varšava - Nairobi, 1976), tak v různých jiných mezinárodních nástrojích, rozumí se zde „ochranou historických měst“ opatření nezbytná k jejich konzervaci, obnově i k jejich nepřetržitému vývoji a harmonické adaptaci pro dnešní život.

PRINCIPY A CÍLE

1. Ochrana historických měst a čtvrtí musí, aby byla účinná, tvořit nedílnou součást souvislé politiky ekonomického a sociálního rozvoje a musí se s ní počítat v plánech úprav a urbanismu na všech úrovních.
2. Hodnoty, které je třeba uchovat, jsou - historický charakter města a soubor materiálních a duchovních prvků, které představují jejich obraz, zvláště:
 - a) městská forma definovaná osnovou a parcelací
 - b) vztahy mezi různými městskými prostory: prostory zastavěné, prostory volné, prostory osázené,
 - c) forma a vzhled budov (interiér a exteriér)jak jsou definovány svou strukturou, objemem, stylem, měřítkem, materiály, barvou a výzdobou,
 - d) vztahy města k okolnímu prostředí, přirozenému nebo vytvořenému člověkem,
 - e) různá poslání města získaná během jeho historie.

Každý zásah do těchto hodnot by poškozoval autentičnost historického města.

3. Účast a implikace obyvatel celého města jsou nezbytné pro úspěch ochrany. Musejí tedy být vyhledávány za každých okolností a upřednostňovány nezbytným uvědoměním všech generací. Nesmíme nikdy zapomenout, že ochrana historických měst a čtvrtí se týká především jejich obyvatel.
4. Zákroky v historických čtvrtích nebo městě musejí být prováděny rozumně, metodicky a přísně, s vyloučením jakéhokoli dogmatismu, ale s respektováním specifických problémů v každém zvláštním případě.

METODY A NÁSTROJE

5. Plánování ochrany měst a historických čtvrtí musí předcházet pluridisciplinární výzkum. Plán ochrany musí obsahovat analýzu údajů zvláště archeologických, historických, architektonických, sociologických a ekonomických a musí definovat hlavní orientace a způsoby činnosti, která má být podniknuta v oblasti právní, administrativní a finanční. Plán ochrany se bude muset zaměřit na definování harmonické artikulace historických čtvrtí v souboru města. Plán ochrany musí stanovit stavby nebo skupiny staveb, které je třeba konzervovat v určitých podmínkách a jen za výjimečných okolností zničit. Stav míst před kterýmkoli zákrokem bude přísně dokumentován. Plán by měl mít souhlas obyvatel.
6. Při čekání na schválení plánu ochrany musejí být podniknuty nezbytné akce pro konzervaci při respektování principů a metod této Charty a Benátské charty.
7. Konzervace historických měst a čtvrtí předpokládá stálé udržování budov.
8. Nové funkce a sítě infrastruktury požadované současným životem musejí být přizpůsobeny specifičnosti historických měst.
9. Zlepšení podmínek bydlení musí tvořit jeden ze základních cílů ochrany.
10. V případě, že by bylo nutno uskutečnit přeměny budov nebo postavit nové, každé připojení bude muset respektovat existující prostorovou organizaci, zvláště její parcelaci a její měřítko tak, jak to ukládají kvalita a hodnota souboru existujících staveb. Zavedení prvků současného charakteru, s výhradou, že nepoškodí harmonii souboru, může přispět k jeho obohacení.
11. Je třeba přispět k lepšímu poznání minulosti historických měst podpořením výzkumů archeologie města a příslušné prezentace jejich objevů, aniž by byla poškozena všeobecná organizace městské tkáně.
12. Provoz vozidel musí být přísně upraven uvnitř historických měst nebo čtvrtí, parkovací plochy budou muset být upraveny tak, aby neutrpěl jejich vzhled i vzhled prostředí.
13. Velké silniční sítě, plánované v rámci úpravy území, nesmějí proniknout do historických měst, ale jen usnadnit dopravu v blízkosti těchto měst a tak umožnit snadný přístup.
14. Preventivní opatření proti přírodním katastrofám a proti všem škodlivinám (zvláště znečištěním a vibracím) musejí být přijata ve prospěch historických měst jak pro zajištění

ochrany jejich kulturního dědictví, tak pro bezpečnost a blahobyt jejich obyvatel. Prostředky použité pro zabránění nebo nápravu všech kalamit musejí být přizpůsobeny specifickému charakteru statků.

15. S cílem zajistit účast a implikaci obyvatel musí být započato s všeobecnou informovaností již od školního věku. Činnost organizací pro ochranu památek musí být usnadněna a musejí být přijata taková opatření, aby byla usnadněna konzervace a restaurování budov.
16. Ochrana vyžaduje, aby byla zorganizována specializovaná výchova určená lidem všech profesí, kterých se dotýká.